۸ فعال دانشجویی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» از اولویت‌های آموزش عالی دولت چهاردهم گفتند

نسبت دانشگاه با مسائل کشور را بازتعریف کنید

زهرا رمضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

کمتر از یک هفته دیگر به برگزاری انتخابات برای تعیین رئیس چهاردهمین دولت زمان باقی مانده است. دولتی که به دلیل ناتمام ماندن عمر دولت سیزدهم، زودتر از موعد مقرر سکان کار را در دست خواهد گرفت؛ از این رو شاید بتوان گفت انتظارات از دولت جدید متفاوت‌تر هم خواهد بود. از یک سو انتظار می‌رود دولت چهاردهم بتواند کارهای نیمه‌تمام دولت قبل را به پایان رسانده و از طرف دیگر با داشتن نقشه راه مشخص، برنامه‌های عملیاتی را برای حل چالش‌های امروز کشور در عرصه‌های مختلف داشته باشد. در این میان حوزه آموزش عالی به دلیل میزبانی از نسل جوان پتانسیل بالقوه‌ای برای حل و ارائه راهکارهای برون‌رفت از شرایط فعلی در اختیار خواهد داشت. اما واقعیت آن است که در تمام دهه‌های اخیر، هیچ دولتی نه‌تنها نتوانسته آن‌طور که باید از ظرفیت قشر دانشجو که منشا بالایی از انرژی و ایده را در خود جای داده، استفاده کند؛ بلکه در مواردی هم چالش‌هایی را سر راه تحصیل و فعالیت‌های علمی آنها گذاشته است. در این گزارش به سراغ ۸ دانشجو با نگاه‌ها و حیطه فعالیت متفاوت در عرصه دانشگاه رفتیم تا اولویت‌های وزارت علوم آینده را از آنها جویا شویم. محمدمهدی احمدی، دبیرکل اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان؛ حسین قنواتی، دبیر اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل؛ امیرحسین سیدرحیم‌زاده، دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی؛ فاطمه‌سادات هوشمندمیرحسینی، مسئول دفتر خواهران دفتر تحکیم وحدت؛ سیدامین توکلانی، عضو شورای پشتیبانی و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی کشور؛ یونس فرزین‌فرد، عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم؛ محمد قندهاری، مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف و محمدرسول حسینی، دبیر جمعیت دانشجویی امام حسن(ع) در گفت‌وگو با «فرهیختگان» از اولویت‌های آموزش عالی در دولت چهاردهم گفتند که در ادامه می‌خوانید.

مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف:
نیازمند بازتعریف ارتباط دانشگاه با صنعت کشور هستیم

محمد قندهاری، مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف با بیان اینکه در دو بخش به اولویت‌هایی که دولت چهاردهم باید در عرصه آموزش عالی داشته باشد، می‌پردازم، گفت: «یکی بخش استادان و حاکمیت دانشگاه و دیگری دانشجویان است. ناظر بر بحث اول؛ یعنی بخش استادان و حاکمیت دانشگاه باید بگویم اکنون در دانشگاه‌ها با معضلی به نام مبحث رفاهی استادان اعم از حقوق و دسترسی به رفاه و امکانات رفاهی مواجه هستیم. البته منظور امکاناتی است که چه برای خودشان و چه برای خانواده‌هایشان فراهم می‌شود. واقعیت آن است حقوق استادان به‌ویژه آنهایی که به تازگی جذب شده و در این عرصه فعالیت می‌کنند، به نسبت پایین است. حقوق‌های آنها به صورت کلی پاسخگوی نیازهایشان نیست.» او در همین زمینه افزود: «یک استاد دانشگاه تقریبا از صبح تا شب در داخل دانشگاه فعالیت می‌کند و حدود ۲۰ میلیون تومان در ماه درآمد دارد. اگر یک استاد جوان و به‌مراتب خوبی باشد، با توجه به نرخ اجاره خانه و دلایلی ازجمله اینکه نمی‌تواند در جاهای دیگر فعالیت کند، شرایط برای او به‌شدت سخت خواهد بود؛ این یکی از دلایلی است که باعث می‌شود استادان مهاجرت کنند و حتی به حاشیه خلیج‌فارس بروند. نه‌تنها مقصدشان کشورهای اروپایی و مدرن نیست، بلکه صرفا به‌خاطر مسائل رفاهی، تن به حضور در کشورهایی مثل امارات و قطر می‌دهند. درواقع استادان در مضیقه رفاهی قرار دارند.» مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف بیان داشت: «بخش دیگر، محصور شدن استادان در محیط دانشگاه است که باعث می‌شود فقط در داخل دانشگاه باشند. واقعیت آن است امروز حصاری دور دانشگاه، ناظر به ارتباطش با صنعت و پیشبرد فضای صنعتی کشور کشیده شده است. این موضوع از جهاتی باعث ایجاد آفت شده و چالش‌هایی نیز ایجاد کرده است. به عبارت دیگر نبود ارتباط با صنعت سبب شده صنعت‌مان در روزمرگی خودش بماند و روزبه‌روز سعی کند فعالیت‌های خودش را انجام دهد و به سمت تحقیق و توسعه، ارتقا و حتی ساخت محصولات جدیدتر و افزایش راندمان و بازدهی نرود. این هم یکی از چالش‌های ماست که در صنایع‌مان، افزایش بازدهی نداریم و راندمان روی درصد کمی باقی مانده است.» قندهاری با تاکید بر اینکه این مسیر برای صنایع آفت به دنبال دارد، افزود: «راهگشای این عرصه، تحقیق و توسعه در داخل صنایع بوده و سردمدارش نیز مهندسان جوان یا استادان و دانشجویان مقاطع ارشد و دکتری هستند. آنها با توجه به علمی که دارند، سعی می‌کنند صنعت را ارتقا دهند، ولی نبود ارتباط میان این دو و وجود نگاه صرفا «علم برای علم» در داخل دانشگاه باعث ایجاد چالش شده است. مساله مذکور را در درون خیلی از صنایع می‌بینیم و آنها دچار روزمرگی شده‌اند. درواقع صنعت‌ها به یک‌سری تکنیسین برای حل مسائل خود نیاز دارند و به تحقیق و توسعه و حتی مراتب بالاتر فکر نمی‌کنند. بخشی از این مشکلات ناشی از صنعت دولتی و تخصیص منابع و نهادها به صنایع است. بخشی هم به نبود ارتباط دانشگاه با صنعت و تخصیص یافتن یک‌سری از مزایا به استادان، صنایع و دانشگاه‌ها بابت انجام چنین مواردی برمی‌گردد.» او افزود: «این هم ازجمله چالش‌های ما محسوب و منتج به این نکته می‌شود که تعریف و جایابی درستی از دانشگاه و ارتباطش با تحقیق و توسعه در صنایع انجام نمی‌دهیم. بخش خوبی از «R & D» (تحقیق و توسعه) در صنایع می‌تواند با راهبری استادانی پیش برده شود که در یک عرصه صنعتی و علمی، ناظر بر آن مقوله حضور دارند. این‌گونه می‌توان به جایگاه مناسبی رسید، اما این حلقه را هم نداریم، درنتیجه استادان ما در صنعت دچار روزمرگی در یک‌سری پروژه‌ها می‌شوند. مثلا خط لوله‌ای دچار مشکل شده و به دنبال بازسازی مجدد یا تعمیر دستگاه هستند. آنها به ارتقا، پیشبرد و افزایش بازدهی صنعت و حتی باز شدن درهای جدید به روی صنایع هایتک و به‌روز فکر نمی‌کنند.» مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف بیان داشت: «به‌طور مثال امروز حوزه رباتیک در صنایع به‌شدت در دنیا مطرح شده، ولی ایران از آن عقب مانده است. هوش مصنوعی و کوآنتوم هم ازجمله این موارد هستند که باید در داخل صنایع ما نفوذ کنند. به‌شدت فاصله زیادی بین دو مقوله علم و صنعت وجود دارد و زمان بسیاری صرف می‌شود تا علم به صنعت برسد. تنها استادان دانشگاه می‌توانند این مساله را حل کنند. با همان رفاه نسبی یا قائل شدن امتیاز در این عرصه‌ها می‌توان زمینه جدیدی را طراحی کرد تا رفت و برگشت استادان به صنایع، پویا شود و به نقطه خوبی برسد. وزارت علوم در بحث استادان و حاکمیت دانشگاه می‌تواند بازطراحی ناظر بر ساختار جذب استادان، تدریس آنها و ساختارهای دانشگاهی مخصوصا دانشگاه‌های صنعتی انجام دهد. این کار باعث می‌شود دانشگاه و استادان فعال شوند.» او با تاکید بر اینکه در بخش دانشجویان، سه محور به صورت کلی داریم که بخواهد فضای آنها ازجمله اقدام نکردن برای «اپلای»، ماندن، عرق ملی و کار کردن را پررنگ کند، ادامه داد: «اولین کار آن است باید ترسیم آینده‌ای بر مبنای تکنولوژی و فناوری برای آنها داشته باشیم تا دانشجویان بتوانند خودشان را در این عرصه ببینند. در داخل صنایعی مثل فولاد یا «ایران خودرو» که صرفا تکنیسین می‌خواهند، جایی برای حضور مهندسان و دانشجویان طراحی نمی‌شود. این دانشجو، تفاوتی بین حضور خودش در دانشگاه و محیط علمی ایران و خارج از کشور می‌بیند. دانشجو به‌وضوح مشاهده می‌کند در خارج از کشور می‌تواند چه اتفاقاتی را رقم بزند و در چه نقاط اثرگذاری حضور داشته باشد، ولی در داخل کشور نمی‌تواند این آینده را تصور و برای خودش ترسیم کند.» قندهاری در توضیح بیشتر این مساله گفت: «نکته بعدی اینکه اثرگذاری در بعضی عرصه‌ها برای دانشجو مشهود نیست. در یک‌سری از صنایع مثل موشکی و هسته‌ای، عرصه برای حضور آنها وجود دارد، ولی اثرگذاری دانشجو در آن عرصه چندان تعریف نشده است. این مساله تا حدی باعث می‌شود آنها به سیاست گره بخورند و به علم گره نخورند تا از این طریق بتوانند پیشرفت و توسعه را رقم بزنند.» مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف تصریح کرد: «ناظر به مساله بعدی، رفاه نسبی را می‌گویم که باید دانشجویان در مسیر حرکت‌شان آن را داشته باشند. این اتفاق می‌تواند با پرداخت حقوق به دانشجویان در دوره کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری اتفاق بیفتد. همچنین می‌توان پروژه‌هایی با مبالغ خوب و سرمایه‌گذاری به صورت کلان در بحث «تحقیق و توسعه» در اختیارشان قرار داد. پیشتر نیز به این موضوع اشاره کردم. این جای خالی به‌شدت احساس می‌شود. دانشجو نیز مثل استادان درگیر روزمرگی و رفع مشکلات روزمره می‌شود. این مساله باعث خواهد شد تا افق پیش روی او بازتر نشده و نتواند به مسائل دیگر بپردازد.» او در توضیح بیشتر این مساله گفت: «بخش دیگر هم این است؛ دانشجویان از صنایع دور شده‌اند و به شبه‌صنایع و یک‌سری از مقولات مختلف مثل خدمات‌دهی روی آورده‌اند. اکنون می‌بینیم حباب باطلی حول حوزه آی‌تی و برنامه‌نویسی ایجاد شده است. با این حال جمع شدن آنها حول مقوله‌ای که خلق ارزش کند و ارزش افزوده تولید کند، انجام نشده است. این هم آفت دیگری بوده که ما به سمت خصوصی‌سازی - نه به معنای اصلی‌اش، بلکه به معنای مذکور - پیش رفته‌ایم. درنتیجه برای کشور چالش‌زا شده است.» قندهاری با بیان اینکه به صورت کلی، دانشجویان مقاطع ارشد و دکتری با توجه به علمی که دارند، صنعت را می‌فهمند، تصریح کرد: «این ساختار در هر زمینه‌ای؛ چه به شکل پزشکی، چه صنعتی و چه انسانی، می‌تواند باز شده و برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری، بازطراحی و جایابی شود که اثرگذاری داشته باشند و بتوانند خودشان را در درون صنایع ببینند. از طرفی به حضور در داخل کشور امیدوار شوند. درواقع خودشان را در آینده کشور ببینند. این اتفاق، یک‌سری از مشکلات دیگر را هم حل می‌کند. وزارت علوم در این نقطه به‌شدت یکی از بااهمیت‌ترین نقاط کشور است؛ با توجه به ارتباطاتی که با نهادها و وزارتخانه‌های مختلف ازجمله صمت می‌تواند برقرار کند.» مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف ادامه داد: «بازتعریف ساختار دانشگاه، نهاد دانشگاه و ارتباطاتش در پازل صنعت کشور می‌تواند بازآفرینی جدیدی در عرصه کشور داشته باشد. متاسفانه در حال حاضر وزارت علوم در خیلی از موارد بدیهی و جزئی مانده که البته این هم نقاط و نکاتی دارد. باز کردن عرصه و درهای صنایع و نهادها به روی دانشگاه برای اثرگذاری دانشجویان می‌تواند باعث شود دانشگاه و فضای دانشجویی از کرختی دربیاید و به جنبش و تکاپوی زیادی برسد. آنجاست که حتی دیدهای سیاسی و نقش‌آفرینی دانشجو معنا پیدا می‌کند. وقتی این موارد وجود نداشته باشد، نقش‌آفرینی و حضور دانشجو در عرصه‌های سیاسی و نگاه سیاسی هم بی‌معنا می‌شود و درنهایت منتج به اتفاقاتی مانند ۱۴۰۱ خواهد شد. همچنین دیدگاهی کاریکاتوری از فضای سیاسی و نقش‌آفرینی در این عرصه، در ذهن دانشجو شکل می‌گیرد.»

دبیر جمعیت دانشجویی امام حسن(ع):
وزارت علوم بستر ایجاد هسته‌های خدمت‌رسان را فراهم کند

محمدرسول حسینی، دبیر جمعیت دانشجویی امام حسن(ع) با بیان اینکه می‌خواهم ناظر به نقش وزارت علوم در ارتباط با حوزه فعالیت گروه‌های جهادی و با نگاه گسترش این فعالیت‌ها نکاتی را عرض کنم، گفت: «معتقدم این وزارتخانه بایستی روی این مساله بایستد که از تشکیل، راه‌اندازی و ایجاد هسته‌های خدمت‌رسان در عرصه دانشجویی که شبیه به همان کانون‌های خیریه می‌شود، حمایت‌های لازم را داشته باشد.» او تصریح کرد: «طبیعتا با وجود حمایت‌های لازم از سوی این وزارتخانه، دانشجویان فعال در این عرصه می‌توانند برای دانشجویان نیازمند در داخل دانشگاه و دانشجویان خوابگاهی، با انجام کارهای اجتماعی، مشاوره دادن، تامین هزینه برای تهیه کتاب، غذا، خوابگاه و دیگر هزینه‌های جاری در فضای دانشجویی، نقش‌آفرینی داشته باشند.» دبیر جمعیت دانشجویی امام حسن(ع) افزود: «همچنین با گسترش این فضا، دانشجویان فعال در عرصه جهادی می‌توانند در عرصه بیرون از دانشگاه هم به ارائه خدمات اجتماعی و جهادی در حوزه‌های مختلف بپردازند، اما لازمه آن این است که از چنین فعالیت‌هایی حمایت‌های لازم صورت بگیرد. مساله دیگر آن است که برای گسترش و انجام اقدامات موثرتر در چنین فضایی می‌توان حمایت‌های مالی لازم از چنین حرکت‌هایی صورت بگیرد.» حسینی به نقش دانشگاه‌ها در رفع محرومیت از مناطق مختلف اشاره و تصریح کرد: «طبیعتا می‌توان پروژه‌ها، پایان‌نامه‌ها و مقالات علمی و پژوهشی دانشجویان و اساتید را در گروه‌های مختلف علمی به سمت ارائه راهکارهای علمی برای محرومیت‌زدایی، پیشرفت و عدالت که مساله اصلی امروز مناطق محروم در کشور به شمار می‌رود، سوق داد؛ موضوعی که تا به حال آن‌طور که باید در سطح دانشگاه‌های ما وجود نداشته و لازم است به آن پرداخته شود.» او اظهار داشت: «یکی دیگر از کارهایی که شاید بتوان از حیث اثرگذاری دانشگاه‌ها در منطقه‌شان دنبال کرد، آن است که می‌توان یک یا چند دانشگاه معین را در یک منطقه تعیین کرد تا به‌عنوان دانشگاه معین، سند پیشرفت و نظام مسائل مناطق و روستاهای دورافتاده منطقه خودشان را نوشته و براساس آن نسبت به حل همان مسائل هم اقدام کرد. طبیعتا می‌طلبد در این کار از ظرفیت دانشجویان هم استفاده شود تا بتوان اثرگذاری بیشتری داشت.»

دبیر جمعیت دانشجویی امام حسن(ع) به انجام اقدامات نوآورانه از سوی وزارت علوم برای ترغیب و توسعه فعالیت‌های جهادی اشاره و خاطرنشان کرد: «به نظر می‌رسد بهتر است وزارت علوم به‌منظور معرفی چالش‌های مرتبط با مناطق محروم و حل آنها با استفاده از رویکردهای علمی، فناورانه و خلاقانه از سوی دانشجویان، اقدام به راه‌اندازی جوایز و جشنواره‌هایی کند. یعنی از حوزه ارائه چنین راهکارهایی در قالب پایان‌نامه و مقالات هم بیرون آمده و بتواند اقدام دیگری مانند راه‌اندازی سکوی مجازی، ایجاد پلتفرم یا راه‌اندازی پویشی چنین کاری را دنبال کند. طبیعتا این کار هم می‌تواند با استقبال دانشجویان همراه شود.»

دبیرکل اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان:
دانشگاه را از حیات آکواریومی امروزش خارج کنید

محمدمهدی احمدی، دبیرکل اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان درخصوص مطالبات دانشجویان از دولت چهاردهم به‌ویژه در حوزه آموزش عالی گفت: «آرمانی که ما دنبال می‌کنیم تحقق تمدن نوین اسلامی است و طبیعتا یکی از مولفه‌های لازم برای تحقق آن، دانشگاه اسلامی است که بایستی خروجی آن به صورت قاعده انسان انقلاب اسلامی باشد؛ منظور انسان متعهد و متخصص است؛ پس در همین راستا نظام آموزش عالی ما بایستی بکوشد در کلان مساله به دنبال دانشگاه اسلامی باشد.» او در توضیح بیشتر این مساله ادامه داد: «برای رسیدن به این دانشگاه، بایستی اولا مدیران شجاع و مدیران انقلابی تحول‌گرا در راس کار قرار گیرند نه مدیران محافظه‌کاری که دل در گرو غرب دارند. دوما دروس معارف اسلامی متناسب با نیازهای فکری و شبهات روز دانشجویان به‌روزرسانی شده و از نظر مدل ارائه و اساتید هم دچار تحولاتی شود. همچنین لازم است تا کلاس‌های درس سمت و سوی مباحثه و کرسی‌های آزاداندیشی به خود بگیرد.»

دبیرکل اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان با تاکید بر این نکته که مساله این است دانشگاه از این حیات آکواریومی خودش خارج شود و دنبال پاسخ به مسائل و چالش‌های روز کشور باشد، افزود: «همچنین درباره بحث مدیران نیز بایستی این مساله را ملاک قرار دارد که ما امروز در دانشگاه‌ها شاهد آن هستیم روسای دانشگاه با بی‌توجهی نسبت به مسائل فرهنگی و امر سیاسی در دانشگاه، صرفا دغدغه غذا و خوابگاه دانشجویان را دارند؛ هرچند قطعا نافی اهمیت این موارد نیستم، اما ما از دانشگاه انقلاب اسلامی انتظار انسان انقلاب اسلامی را داریم، درحالی‌که این مهم میسر نمی‌شود مگر با توجه به غذای فکری و روحی دانشجوی امروز کشور.» احمدی گفت: «متاسفانه به همان میزان که به غذای جسمی دانشجو توجه می‌شود به غذای فکری و روحی-روانی دانشجو توجه نمی‌شود؛ به همین دلیل امروز نیاز به مدیرانی داریم که نگاه تحولی داشته و معتقد به گفتمان اصیل انقلاب اسلامی باشند. از طرفی دانشجویی که وارد دانشگاه می‌شود، چهار سال در اختیار این دانشگاه بوده و نیاز است شبهات وارده بر اذهان این دانشجویان احصا شده و در کلاس‌های دروس معارف، اساتید باتجربه با مدل کرسی‌های آزاداندیشی این شبهات را رفع کنند تا از این طریق این دانشجو با منظومه معارف اسلامی آشنا شود.» او با تاکید بر اینکه در حال حاضر هم از نظر محتوایی هم از نظر اساتید و هم از نظر مدل برگزاری کلاس‌ها آموزش عالی دچار ایراد است، خاطرنشان کرد: «مماس شدن دانشگاه با مسائل واقعی کشور، سومین اولویتی است که بایستی در دستور کار مسئولان امر نظام آموزش عالی قرار بگیرد. در حال حاضر غالب دانشگاه‌های ما، آن دانشگاهی نیست که برای مسائل کشور چاره‌سازی کند. همچنین دانشجوی ما نیز آن دانشجویی نیست که باری را از روی دوش جامعه بردارد. واقعیت آن است امروز دانشگاه به یک مدرسه بزرگ تبدیل شده و به صورت غالب در حال انتقال آموزش هستیم؛ چراکه امروز پژوهش در دانشگاه‌های ما درصد کمی از فعالیت‌ها را شامل می‌شود، درحالی‌که بایستی از این مرحله هم عبور کنیم و به سمت تمدن‌سازی با دانشگاه حرکت کنیم.»

مسئول خواهران دفتر تحکیم وحدت:
جذب زنان به‌عنوان عضو هیات‌علمی تسهیل شود

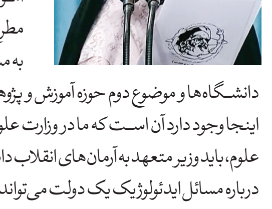

فاطمه‌سادات هوشمندمیرحسینی، مسئول دفتر خواهران دفتر تحکیم وحدت با بیان اینکه درخصوص تحولاتی که دولت بعد باید در حوزه آموزش عالی ایجاد کند، چند نکته مطرح می‌شود، گفت: «دسته اول مربوط به مسائل فرهنگی و اجتماعی فضای دانشگاه‌ها و موضوع دوم حوزه آموزش و پژوهش است. مهم‌ترین موضوعی که اینجا وجود دارد آن است که ما در وزارت علوم و بهداشت، به‌ویژه در وزارتخانه علوم، باید وزیر متعهد به آرمان‌های انقلاب داشته باشیم؛ چراکه این مقام مسئول درباره مسائل ایدئولوژیک یک دولت می‌تواند نقش منحصربه‌فردی را ایفا کند؛ از این رو باید این مهم در وهله اول مدنظر قرار بگیرد و حضور چنین فردی می‌تواند جهت‌دهی بهتری به آموزش عالی چه در راستای رسیدن به اهداف انقلاب اسلامی و چه مسائل فرهنگی مرتبط با آن بدهد.»

مسئول دفتر خواهران دفتر تحکیم وحدت افزود: «باید فضای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها و معاونت‌های این حوزه یک سیاستگذار و خط‌مشی مشخصی داشته باشد، همچنین قدرت چانه‌زنی‌شان با دانشگاه‌ها به‌گونه‌ای باشد که بتوانند برنامه‌های این حوزه را به ظهور و بروز برسانند. در همین راستا باید سیاستگذاری درستی این زمینه داشته باشیم. طبیعتا وقتی این خط‌مشی از روی دغدغه باشد یک‌سری مسائل معنای خودش را پیدا می‌کند. مولفه دیگری که باید مدنظر قرار بگیرد، آن است که شاید درگیر شدن وزارت علوم به برخی مسائل مانند امکانات و رفاهیات دانشگاه که عمدتا نیز به بهانه‌ای تحت عنوان بودجه مطرح می‌شود، (هرچند باید به این فضاها هم پرداخته شود) اما این اتفاق و عدم توجه به مسائل فرهنگی دانشگاه‌ها، خود آسیب‌زا خواهد بود.» او با تاکید بر اینکه امروز بحث حجاب را داریم و کنترل چنین مساله‌ای در فضای دانشگاه‌ها به دلیل انتساب این فضا به حوزه آکادمیک، بسیار راحت‌تر از سطح جامعه است، افزود: «با این حال می‌بینیم چون مسیرهای دیگر به درستی چیده نشده، در این مسائل هم به چالش می‌خوریم. البته نمی‌گویم کنترل این مقوله در فضای دانشگاهی بدون چالش خواهد بود، اما طبیعتا تحقق آن راحت‌تر خواهد بود. مساله دیگری که می‌توان از آن نام برد، حوزه مقاومت و فلسطین است. اگرچه کارهایی در این زمینه شکل گرفته و همکاری‌هایی نیز در فضای دانشگاهی انجام می‌شود، اما می‌توان نقش ویژه‌تری را با محوریت وزارت علوم در این حوزه دنبال کرد.»

هوشمند افزود: «واقعیت آن است می‌توان هسته‌های دانشجویی را در سطح جهان اسلام شکل داد. هرچند این کار حساسیت‌های خودش را دارد، اما معتقدم همان‌طور که در میدان توانسته‌ایم دست برتر را داشته باشیم، در زمینه فرهنگی هم باید سیاستگذاری خاص را چه در عرصه داخل و چه خارج مرتبط با این مساله دنبال کنیم.» مسئول دفتر خواهران دفتر تحکیم وحدت تصریح کرد: «نکته دیگر شاید مابین مسائل فرهنگی و آموزشی باشد. درحقیقت با توجه به پیشرفتی که از ابتدای انقلاب در حوزه زنان و خانواده داشته‌ایم، یعنی با توجه به رهنمودهای مقام معظم رهبری یکی از حوزه‌هایی که به سرعت دنبال شد، بحث آمار و میزان محصلان خانم است. البته با توجه به ظرفیت بسیار عظیمی که در این حوزه داریم، تا به حال از آن به‌ویژه در استفاده از این نیروها در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی غفلت شده است. معتقدم راهکار حل بسیاری از مسائل حتی در سطوح کلان جمهوری اسلامی در مسائل زنان و خانواده به خصوص در عرصه سیاسی، از دانشگاه باید شروع شود.» او ادامه داد: «امروز می‌بینیم علی‌رغم اینکه زنان زیادی داریم که با هر سختی خودشان را به سطوح بالاتر رسانده‌اند، اما باید این مسیر رشد هموار شود. البته این حوزه دوطرفه است، یعنی هم زنان باید باور داشته و هم ساختار قائل به این مساله باشد. اما برای حل این معضل که مقام معظم رهبری نیز بارها بر آن تاکید داشته‌اند، به کارگیری زنان فرهیخته می‌تواند راهکار اصلی باشد و تحقق آن هم باید از فضای دانشگاهی شروع شود. یعنی باید در فضای دانشگاهی به این سمت برویم که نخبگان خانم را تربیت کرده و به آنها فرصت ظهور و بروز بدهیم.» هوشمند گفت: «همچنین ما یک خلأ اساسی در زمینه بسط الگوی سوم در حوزه زنان داریم که باز هم به جهت عدم گفتمان‌سازی و شکل‌گیری هسته‌هایی است که نسبت به این مساله فهم داشته و بتوانند آن را به عموم مردم منتقل کنند؛ از این رو نیازمند آن هستیم که این حوزه نیز از فضای دانشگاه آغاز شود. بحث دیگری که ذیل این مساله گنجانده شده و به مسائل آموزشی دانشگاه هم مرتبط است، بحث هیات‌علمی شدن زنان است؛ چراکه رسیدن به این مرحله برای زنان با توجه به نقشی که از حیث مادر و همسر بودن دارند، به‌شدت سخت و بعضا غیرممکن خواهد بود. مساله دیگر در سطح دانشجویی است. یعنی بعضی از اساتید مخالف آن هستند دانشجویان‌شان زمانی که می‌خواهند تشکیل خانواده داده یا فرزند بیاورند، بتوانند کارهای خودشان را پیش ببرند.»

مسئول دفتر خواهران دفتر تحکیم وحدت با بیان اینکه مساله دیگر سن هیات‌علمی شدن است، اظهار داشت: «یعنی اگر فرد بخواهد تا سن مجاز زندگی شخصی‌اش را دنبال کرده و به هیات‌علمی هم برسد، فرآیند دشواری خواهد داشت. نکته‌ای که شاید اهمیت این مساله را بیشتر می‌کند، آن است که هیات‌علمی ما، جزء افرادی هستند که به نوعی نخبگان اجتماعی ما محسوب می‌شوند. اگر ما درباره زنان نخبه که در این فضاها ظهور و بروز دارند و درباره ازدیاد نسل این افراد و تربیت نسل بعد توسط آنها کوتاهی کرده و آنها براساس موانعی که دارند، کمتر به سمت فرزندآوری بروند، خودش یک ضربه بزرگ خواهد بود و ما از پتانسیل تربیت توسط این زنان محروم می‌شویم. مجموعه دولت که بخشی از آن ذیل شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم است باید تسهیل در روند را دنبال کند.»

او تصریح کرد: «درباره مسائل روانشناسی و مسائلی که به حوزه روحی و روانی مرتبط است، به خصوص در بین دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی، نیاز داریم تا یک پایشی صورت بگیرد و بدانیم که اگر مثلا فلان میزان فارغ‌التحصیل خانم داریم، در ادامه مسیر برای آنها چه اتفاقی رخ داده و چه رشدی را داشته‌اند؟ تا جایی که بنده اطلاع دارم، پایشی در این زمینه وجود ندارد. همچنین اگر بخواهیم درباره مسائل زنان و خانواده ارزیابی درستی داشته و بتوانیم بدانیم تا در چه نقطه‌ای ایستاده‌ایم، ما به ایجاد یک‌سری رشته‌ها هم برای آینده‌پژوهی درباره مسائل زنان و دیگر مسائل نیازمند هستیم.»

هوشمند ادامه داد: «مهم‌ترین نکته‌ای که وجود دارد آن است که ما باید اساتید متعهد را جذب کنیم. در حال حاضر می‌بینیم که بدنه اساتید دانشگاهی ما در جهت پیشبرد آرمان‌های انقلاب به‌شدت منفعل هستند، یعنی یا با بدنه غرب‌گرا هستند که آنها هم بدون اینکه ترس خاصی داشته باشند در حال ترویج تفکر و دیدگاه خودشان در سطح کلاس‌ها و پایان‌نامه‌ها هستند یا اگر هم اساتید انقلابی داریم، به‌شدت منفعل هستند. این مهم نیاز دارد تا از بطن قضیه این فضا درست شود. شاید بیشتر از کنترل این فضا در جذب اساتید، به آن نیاز داریم تا نخبگانی تربیت کنیم که به آرمان‌های انقلاب اسلامی متعهد باشند. شاید در دولت قبل این‌طور نبوده که تعداد زیادی از اساتید متعهد را داشته باشیم و معضلی در راستای جذب‌شان باشد، بلکه بعضا با کمبود این افراد روبه‌رو شده‌ایم و نیازمند سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی برای تربیت افراد انقلابی هستیم. همان‌طور که در اغتشاشات سال ۱۴۰۱ هم اثبات شد اساتید می‌توانند اثر بسزایی هم در فضای فرهنگی و هم آموزش و پژوهشی داشته باشند.»

ادامه در صفحه ۵

عضو شورای پشتیبانی و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی کشور:
مرجعیت سیاستگذاری و تصمیم‌گیری به وزارت علوم برگردد

سیدامین توکلانی، عضو شورای پشتیبانی و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی کشور با بیان اینکه چالش‌های امروز آموزش عالی را می‌توان هم در سطح ساختاری، هم تصمیم‌گیری و هم اجرایی و عملیاتی بررسی کرد، گفت: «همه آنها را می‌توان هم از نگاه وزارت علوم و هم دانشگاه‌ها دید، به این معنا که برای حل آنها باید به سراغ این وزارتخانه رفت یا به سراغ خود دانشگاه‌ها. همان‌طور که می‌دانید دانشگاه‌ها به تدریج در زمینه‌های مختلف اختیارات زیادی پیدا کرده‌اند، تا جایی که بعضا امروز وزارت علوم با آنها به دلیل رفتار سلیقه‌ای که در برخی زمینه‌ای داشته و عدم تبعیت‌شان از سیاستگذاری‌های کلی به چالش می‌خورد و طبیعتا این مساله باعث سردرگمی دانشجویان هم خواهد شد.»

او ادامه داد: «این مهم نشان می‌دهد لازم است تا مرجعیت وزارت علوم و تمرکز سیاستگذاری و تصمیم‌گیری تا حد خوبی در این وزارتخانه حداقل در برخی زمینه‌ها احیا شود. با این حال برخی ملاحظات هم وجود داشته که برای جلوگیری از دخالت مستقیم تغییرات دولت‌ها در فرآیندهای داخلی دانشگاه‌ها، این استقلال به دانشگاه‌ها داده شود؛ هرچند با دخالت غیرمستقیم بعدا این دلیل که به خاطر توجیه استقلال بخشی به دانشگاه‌ها، مطرح می‌شود به نوعی خنثی می‌شود. وقتی شرایط این‌گونه است و نفع این رویکرد عملا کاهش پیدا کرده، شاید لازم باشد به همان رویکرد قبلی برگردیم تا حداقل نظم و هماهنگی پیشین را بتوان احیا کرد. این موضوعی است که امروز می‌بینیم از سوی خود دانشجویان هم مطالبه می‌شود تا وزارت علوم وارد شده و جلوی رفتارهای سلیقه‌ای در برخی دانشگاه‌ها را بگیرد و هم خود نهاد وزارت علوم در برخی زمینه‌ها احساس می‌کند لازم است وارد شده و یک نظم سراسری را حاکم کند.»

عضو شورای پشتیبانی و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی با بیان اینکه باید قوانین حاکم بر ساختار و اداره دانشگاه‌ها به نحوی تغییر کند که این مساله برطرف شود، گفت: «کار دیگر آن است که یک‌سری دستورالعمل‌ها و قوانین جدید لازم‌الاجرا به تصویب برسد تا در زمینه‌های خاص اختیار را به نهاد وزارت علوم برگرداند. البته تغییر قوانین حاکم بر ساختار دانشگاه‌ها باید با همراه‌سازی معیارهای کمی و کیفی قابل سنجش اتفاق افتاد. هرچند که قطعا هر سیاستگذاری یک‌سری فرصت‌ها و تهدیدهایی را ایجاد می‌کند اما با توجه به بازخوردی که تجربه شخصی ما در هفت سال گذشته از این فضا بوده، چنین مطالبه‌ای در سطح دانشجویی وجود دارد که باید در برخی زمینه‌های اساسی و حوزه‌های مرتبط با قشر دانشجو، وزارت علوم بیشتر ورود کرده و جلوی رفتارهای شخصی و سلیقه‌ای را در دانشگاه‌های مختلف بگیرد.» توکلانی در همین زمینه افزود: «این اتفاق باید به‌گونه‌ای دنبال شود که استقلال دانشگاه‌ها هم زیر سوال نرفته و آنها را مجری صرف برای اجرای هر سیاستی که از سوی وزارت علوم ابلاغ می‌شود، تبدیل نکند و از طرف دیگر هم حیاط خلوتی برای دانشگاه ایجاد نشود که در زمینه‌های مختلف مسئولان دانشگاهی، مقتدرتر از نهاد وزارت علوم بتوانند سلیقه شخصی و گروهی خودشان را به‌ویژه در ارتباط با دانشجویان اجرایی کنند.» او با بیان اینکه با موارد ساختاری دیگری هم در حوزه آموزش عالی روبه‌رو هستیم، اظهار داشت: «ماموریت و نقش دانشگاه‌ها باید بازتعریف شود؛ چراکه در صورت تداوم همین مسیر به تدریج و در آینده بلندمدت شاهد اقبال کمتر و کمتر به نهاد دانشگاه و صرفا هزینه‌بر بودن این واحد در کشور خواهیم بود. از آنجایی که تغییرات در یک نهاد به شکل ساختاری زمانبر است، طبیعتا باید این کار هرچه زودتر آغاز شود تا کم‌کم تغییرات مدنظر میسر شود. به عبارت دیگر نهاد دانشگاه از صرف یک واحد تولیدکننده محتواهای علمی و افراد صاحب‌نظر در حوزه‌های تخصصی، باید به این سمت برود که نیاز روز جامعه را در زمینه‌های مختلف پاسخ دهد. اقدامات خوبی در حوزه‌های فناوری و نوآوری به‌ویژه در دولت سیزدهم انجام شده و این حوزه به یکی از اولویت‌های وزارت علوم تبدیل شده و در همین راستا نیز معاونت فناوری و نوآوری با معاونت فرهنگی همکاری‌های خوبی برای ترویج این مساله آغاز کرده، اما واحدهای دانشگاهی ما به صورت مستقل هنوز با این موج همراه نشده‌اند. همچنین به صرف آیین‌نامه و بخشنامه هم نمی‌توان این حوزه را پوشش داد و این تنها آغاز کار بوده و برای بنیادی کردن این مساله نیاز است تا خود نهاد دانشگاه تغییراتی را داشته باشد.»

عضو شورای پشتیبانی و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی افزود: «یکی از بخش‌هایی که برای بودجه‌ریزی صرف آن باید فکر شود، دانشگاه‌های ما هستند؛ چراکه زمینه‌های مختلف فعالیتی در دانشگاه‌ها وجود داشته که امروز دیگر توجیه ندارند و می‌توان به تدریج یا یکباره از انجام آنها صرف نظر کرد. همچنین ساختار دانشگاه با توجه به نیازهای روز هم باید تغییر کند؛ چراکه ساختار فعلی نهاد دانشگاه ما مطابق با نیازهای روز و پیش‌بینی‌های ما از آینده همراه نیست. رویکرد از سمت وزارت علوم دنبال می‌شود اما همراه کردن نهاد دانشگاه‌ها با صرف مطالبه‌گری از سوی وزارتخانه آن هم با این سطح از اختیارات هنوز ممکن نشده است. هرچند وجود این رویکردها نکته مثبتی است، اما باید خود نهاد دانشگاه چنین احساس نیازی را داشته باشد تا به سراغ رفع چالش‌های خودش برود.»

توکلانی بیان داشت: «در حوزه ساختاری و سیاستگذاری و تصمیم‌گیری و عملکرد و اجرا هم چالش‌هایی را داریم که عمدتا هم ریشه‌دار هستند و در دهه‌های مختلف وجود داشته‌اند. لازمه آن این است که سیستم مدیریتی، بودجه‌ریزی و برنامه‌ریزی، یک بازنگری اساسی داشته باشد. متاسفانه ما هم در زمینه بودجه‌ریزی در کشور مرتبا سیاست افزایشی را پیش می‌گرفتیم به این دلیل که بودجه‌ریزی قبلی درست بوده و تنها باید مبالغ برای سال جدید به‌روز شوند که این یک رویکرد اشتباهی بوده و موجب هدر رفتن منابع می‌شود. لازم است دولت چهاردهم یک بازنگری در این حوزه داشته و بهتر است این بازنگری با یک اجماع بین حزبی برای تحقق یک نظام آموزش عالی پویا و کارآمد و متناسب با رویکردهای آینده‌نگرانه انجام شود. باید برای این بازنگری یک برنامه‌ریزی عملیاتی و متناسب با آن سیاستگذاری‌ها انجام و به اجرا برسد و یک پایش دقیق و کیفی هم در فرآیند این تحولات داشته باشیم.» او افزود: «اولویت دولت آینده باید ایجاد یک اجماع بنیادی بین تمام جریانات و گروه‌های ذی‌نفع و جریانات سیاسی فعال در کشور در راستای رسیدن به یک تصویر بزرگ باشد، به‌گونه‌ای که این تصویر مورد توافق همه جریانات صاحب نفوذ بوده و در عمل هم مانع‌تراشی نکنند تا بتوان به یک‌سری تحولات ساختاری لازم و اساسی بر مبنای رویکردهای جمعی امیدوار بود. بعد از آن باید سیاستگذاری و تصمیم‌گیری مبتنی بر تجربه جهانی، علم و منطق و تجربه داخلی خودمان و همراهی نیروهای اجرایی در سطوح مختلف داشته باشیم. در مرحله نهایی تحولات هم آنچه باید مدنظر قرار گرفته از سوی سیاستگذاران، مجریان و سران عالی کشور آن است که کنار گذاشتن نقش و سهم دانشجو از این تحولات، هزینه‌ای نه کوتاه‌مدت و موقت، بلکه هزینه‌ای بلندمدتی را در پی خواهد داشت. متاسفانه برخی فکر می‌کنند هر وقت فعالیت دانشجویی را محدود کنیم، کار به پایان خواهد رسید و دیگر مساله‌ای نخواهیم داشت، درحالی‌که فعالیت دانشجویی درهر صورت رخ داده و با مانع‌تراشی و رسمیت‌زدایی از آن، صرفا مشروعیت سیاستگذاری خودمان را زیر سوال می‌بریم.»

عضو شورای پشتیبانی و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی خاطرنشان کرد: «تغییرات ساختاری باید بر مبنای خرد و منابع جمعی بوده و منافع ملی را لحاظ کرده و در عین حال سیاستگذاری‌هایی که بر مبنای آن قرار است اتفاق بیفتد هم با حضور و ظهور تمام گروه‌های ذی‌نفع محقق شده و در مرحله اجرا نیز همه افراد بر سر آنچه خودشان توافق کردند، مشارکت هم کنند تا بتوانیم شاهد یک نظام آموزش عالی مترقی، توسعه‌یافته و مولد باشیم که یکی از موتورهای پیشران کشور بوده و به یکی از زمینه‌های نجات بخش امروز و فردای امروز تبدیل شود؛ چراکه بسیار نیازمند این مساله‌ایم و هزینه بسیاری هم برای حوزه آموزش‌وپرورش و آموزش عالی انجام می‌دهیم و لازم است تا خروجی این هزینه را بیش از پیش شاهد باشیم، البته نه در قالب مهاجرت سرمایه انسانی‌مان بلکه در قالب تولید علم و ثروت در داخل کشور.»

دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی:
فضای مرده سیاسی دانشگاه‌ها را احیا کنید

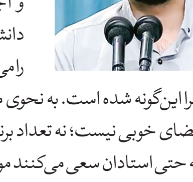

امیرحسین سیدرحیم‌زاده، دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی گفت: «با توجه به وضعیت فعلی دانشگاه‌ها، حرکت‌های سیاسی و اجتماعی دچار رخوتی در دانشگاه شده است. این موضوع را می‌توان از سال ۱۳۹۸ تحلیل کرد و دید که چرا این‌گونه شده است. به نحوی می‌شود گفت فضای سیاسی دانشگاه، فضای خوبی نیست؛ نه تعداد برنامه‌های سیاسی زیادی برگزار می‌شود و نه حتی استادان سعی می‌کنند مواضع سیاسی داشته باشند یا راجع به خیلی از موضوعات صحبت کنند. انگار همه در بهت فرورفته‌اند و ترس از صحبت کردن دارند. باید در دستور کار وزارت علوم باشد تا فضای کرخت و شاید تا حدی بتوان گفت مرده سیاسی در دانشگاه را به روزهای اوجش برگرداند و به آن حیات ببخشد.» او اظهار داشت: «راجع به سیاست‌زدایی یا سیاسی کردن دانشگاه، زیاد صحبت می‌شود اما به‌طور دقیق مشخص نمی‌کنند منظور از سیاسی شدن دانشگاه چیست؟ به نظر من راه اینکه یک دانشگاه سیاسی شود این است که اولا جرات حرف زدن و برگزاری برنامه را به تشکل‌های دانشجویی بدهند؛ همان‌هایی که فعلا فعال هستند. ما موارد زیادی داریم که خیلی از تشکل‌ها، حتی تشکل‌های اسلامی در برگزاری برنامه‌ها مشکل داشته‌اند. نمونه‌های زیادی حداقل برای خود «جنبش عدالتخواه» پیش آمده است. موارد متعددی بوده که برای دریافت مجوز برنامه و n مساله دیگر به مشکل برخورد کرده‌اند.» دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی با بیان اینکه باید برگزاری برنامه، آزادانه‌تر از آنچه باشد که در حال حاضر وجود دارد، افزود: «حتی غیر از بچه‌های تشکل‌های اسلامی، برگزاری برنامه برای بقیه تشکل‌ها یا دانشجویانی که تشکل ندارند نیز راحت شود؛ به نظرم این مورد اول است. مورد دیگری که خودم در این مدت تجربه کردم، این است که وزارت علوم باید سازوکاری تعبیه کند (البته به‌طور دقیق نمی‌دانم به چه حالتی است)؛ اما حتما باید سازوکاری تعبیه شود. درحقیقت باید کاری انجام دهد که استادان دارای دید سیاسی، اجتماعی و فلسفی بتوانند حرف بزنند و ابراز نظر کنند.»

رحیم‌زاده افزود: «ما در همین قضایای فلسطین با استادان دانشکده علوم سیاسی و دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران صحبت کردیم تا هرکدام به اندازه یک ربع ساعت بیایند در لابی دانشکده‌شان حاضر شوند و برای جمع دانشجویی صحبت کنند که در آنجا حضور دارند و نشسته‌اند. هیچ‌کدام از دوستان حاضر نشدند. وقتی علت را می‌پرسیدیم، می‌گفتند «ما مایل نیستیم راجع به موضوعات سیاسی صحبت کنیم.» حتی استادان سیاسی حزب‌اللهی حاضر نشدند، نه فقط آنهایی که احیانا بخواهند زاویه‌ای با نظام داشته باشند.» او در همین زمینه افزود: «این موضوع نشان می‌دهد دیگر جرات ابراز نظر در بدنه دانشگاهی وجود ندارد. بدنه‌ای که استادان، بخش خیلی مهمی از آن را تشکیل می‌دهند. به نظرم وجه مهمی از اینکه دانشگاه سیاسی شود همین است که جرات بروز نظر استاد، حفظ شود و او بتواند این کار را انجام دهد. به نظرم این موضوع اهمیت زیادی در دانشگاه دارد.»

دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی تصریح کرد: «راهبردهایی نیز راجع به کرسی‌های آزاداندیشی در موضوعات مختلف وجود دارد و این حوزه کم‌وبیش در دانشگاه‌های مختلف پیگیری می‌شد. هرچند مقام معظم رهبری هم تاکید زیادی روی این موضوع داشتند اما به نظرم دو مورد ابتدایی خیلی مهم است؛ یعنی هم فضا برای فعالیت دانشجویی، آزادانه‌تر شده و هم از طرفی این اطمینان خاطر به استادان داده شود که بتوانند صحبت سیاسی و اجتماعی داشته باشند.» رحیم‌زاده گفت: «یکی از علت‌هایی که باعث می‌شود چنین صحبتی نکنند، این است که خیلی از رفتارهای سلیقه‌ای را در برخورد با استادان دیده‌اند. مثلا زمانی استاد عضو هیات‌علمی است و این اشکالی ندارد، اما دانشگاه به‌راحتی می‌تواند اعضای هیات‌علمی پیمانی را اخراج کند، کنار بگذارد و تمام ظرفیتی که افراد به‌عنوان استاد دانشگاه داشته‌اند، تمام می‌شود. این موضوع را در سال‌های اخیر داشته‌ایم. نه اینکه الزاما بخواهیم بگوییم موافق بودیم تا کسی اخراج شود، اما دیده می‌شد به چنین علت‌هایی، دیگر قرارداد استادان تمدید نمی‌شد، تمام می‌شد و به سراغ کارشان می‌رفتند. همین موضوع باعث شد آنها تصمیم بگیرند راجع به هیچ موضوعی صحبت نکنند.»

دبیر اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل:
مدیریت فرهنگ و پژوهش باید در اولویت دانشگاه‌ها قرار بگیرد

حسین قنواتی، دبیر اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل با بیان اینکه راجع به بحث آموزش عالی، یک‌سری نکته کلی عرض می‌کنم، گفت: «موضوع مهمی که نسبت به آموزش عالی مطرح است، بحث مدیریت خود دانشگاه‌هاست. اکنون آنچه ما از مدیریت دانشگاه‌ها شاهد هستیم، این است که مدیریت خوابگاه و سلف، اولویت بیشتری نسبت به مدیریت سیاسی، فرهنگی، پژوهشی و علمی در دانشگاه‌ها دارد. اگر نگاه کنید، می‌بینید درصد زیادی از بودجه وزارت علوم و دانشگاه‌های تابعه‌اش و درمجموع همه دانشگاه‌ها صرف خوابگاه و سلف می‌شود. در دانشگاه‌هایی که خوابگاه و سلف دارند، عملا شاهد هستیم دانشگاه بیشتر تبدیل به هتلینگ شده است.» او در همین زمینه افزود: «یعنی مسئول و رئیس دانشگاه به جای اینکه توجه داشته باشد نسبت به جایی که در اختیار گرفته وظیفه‌ای دارد، بیشتر بودجه‌اش را صرف مسائل رفاهی و بدیهی می‌کند. به نظرم سوالی جدی که می‌توان پرسید این است؛ اکنون دانشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران چه خاصیت، فایده و ارزش افزوده‌ای دارند؟ باید این سوال را از خودمان بپرسیم که اگر یک هفته، یک ماه، یک سال یا پنج سال درهای دانشگاه‌های ایران بسته شود، آیا اتفاقی می‌افتد یا نه؟»

دبیر اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل با بیان اینکه اگر پاسخ به این سوال مثبت باشد، شاید در مسیر درستی حرکت می‌کنیم، اظهار داشت: «اما اگر پاسخ به آن خیر است، سوال آن است پس چرا اینقدر هزینه زیاد می‌کنیم و این همه دانشگاه را نگه داشته‌ایم؟ علاوه‌بر دانشگاه‌های دولتی، دانشگاه‌های غیرانتفاعی و پیام نور هم هستند. باید همه آنها را در نظر گرفت. این موضوع به نظرم اهمیت دارد.» قنواتی گفت: «موضوع دیگری وجود دارد که در ادامه مساله قبلی است؛ اکنون مأموریت جدی دانشگاه‌های ما چیست؟ تصور جامعه از دانشگاه، این بوده که در حال حاضر مأموریت اصلی دانشگاه، صرفا ارائه مدرک است؛ یعنی هیچ مأموریت جدی و خاصیتی از دانشگاه دیده نمی‌شود. اگر از عموم جامعه بپرسید «چرا دانشجو می‌شوید؟» بیشتر عام جامعه پاسخ می‌دهند «به خاطر مدرک می‌رویم.» کسی نمی‌گوید «چنین مساله‌ای در جامعه وجود دارد و من دانشجو می‌شوم تا بتوانم این مساله را حل کنم.» اگر هم این‌گونه باشد، درصد خیلی کمی است. باید دانشگاه را به سمتی ببریم که مأموریت‌گرا باشد و بتواند چالش‌های کشور را برطرف و حل کند.» او بیان داشت: «نکته دیگری هم در راستای همین موضوع وجود دارد؛ در سطح تحصیلات تکمیلی نیز باید مقالات، پایان‌نامه‌ها و تز دکتری به سمت نیازهای بومی، منطقه‌ای و ملی حرکت کند. این‌گونه نشود هرکسی یک پایان‌نامه بنویسد و آن هم گوشه کتابخانه دانشگاه صرفا انبار شود. درواقع پایان‌نامه، مقاله و تز مذکور، نه خاصیتی برای جامعه داشته و نه برای دانشجو. فقط برای اینکه فرد بگوید «دکتری گرفتم» و چنین تزی را در مقطع دکتری ارائه کند. ما در فضای دانشگاه، شعاری مبنی بر «ارتباط صنعت و دانشگاه» مطرح می‌کنیم اما هنوز با حد مطلوب و واقعی که نسبت به ارتباط صنعت و دانشگاه وجود دارد، خیلی فاصله داریم.»

دبیر اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل اظهار داشت: «ظرفیت‌های زیادی در محیط دانشگاه وجود دارد. رئیس و مسئول دانشگاه می‌تواند امکانات و خدماتی که در دانشگاه‌ها هست را با کمترین بودجه مولد کند و از امکانات دانشگاه برای ارتقای سطح علمی دانشگاه بهره ببرد. این موضوع نسبت به خود دانشجویان بود ولی نسبت به استادان دانشگاه نیز همین‌طور است. ارتقای استادان صرفا نباید با مقاله «آی‌اس‌آی» و موارد مشابه باشد. شاید به ابعاد دیگر توجه نشده است. اگر اعتقاد داریم دانشجو باید در ابعاد مختلف مانند بعد پژوهشی، علمی، فرهنگی و سیاسی ارتقا پیدا کند، استاد نیز باید همین‌طور باشد. نگاه‌مان صرفا به استاد این‌گونه نباشد که او در گوشه‌ای بنشیند، مقاله و کتاب بنویسد و هیچ‌کدام هم نه به درد جامعه، نه دانشجو و نه کشور بخورد و درحقیقت عملا تبدیل به علم لاینفع شود.» قنواتی خاطرنشان کرد: «طبیعتا چنین وضعیتی هیچ خاصیتی ندارد، غیر از اسراف کاغذ. باید به این سمت برویم حتی مقالات و کتاب‌هایی که استادان ما می‌نویسند به صورت واقعی به دنبال حل مشکلات کشور باشند. نکته جزئی‌تری که وجود دارد را هم می‌توان نسبت به پذیرش هیات‌علمی، فضای محیطی دانشگاه‌ها و اشتغال دانشجویان مطرح کرد. اشتغال یکی از موضوعات مهم دیگری است که بعد از کرونا به چالشی برای دانشجویان تبدیل شده است.»

عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم:
دیدگاه دولت چهاردهم به حوزه فرهنگ آموزش عالی تغییر کند

یونس فرزین‌فرد، عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم با بیان اینکه اگر بخواهم عقبه‌ای نسبت به آموزش عالی داشته باشم، شاید نزدیک‌ترین مثال بارز آن را باید دولت رئیسی دانست، گفت: «این دولت یک‌سری اقداماتی را در فضای آموزش عالی انجام داد، یعنی هم وزارتین و هم دانشگاه آزاد در تلاش بودند تا به‌عنوان سه دستگاه اثرگذار و پرورش‌دهنده نیروی دانشجو، جوان و کارآمد اقداماتی را انجام دهند. در همین راستا تلاش کردند تا عناصری که دانشجو برای رشد خود در فضای دانشگاه نیاز دارد فراهم کنند. اما نکته حائز اهمیتی که شاید در این سال‌ها و حتی در دولت سیزدهم و قبل‌تر با افول آن روبه‌رو بودیم، بحث جریان‌سازی فرهنگی دانشجویی در داخل دانشگاه‌هاست؛ یعنی اگر بخواهم برهه‌ای را ترسیم کنیم، باید عنوان کرد کافی است تا به فضای قبل و بعد از کرونا برگردیم، آن وقت می‌بینیم با اعمال و رویکردهایی از سوی دانشجویان روبه‌رو هستیم که نشان می‌دهد همان‌طور که نسل‌ها تغییر کردند، فضای دانشگاه هم دستخوش تغییر شده است.»

او ادامه داد: «امروز شاهد آن هستیم که دانشجویان رغبتی به فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی، تشکیلاتی و دانشجویی نداشته و نسبت به محیط و فضای سیاسی کشور، کند عمل می‌کنند یا دغدغه‌ای نسبت به آن ندارند. این مهم هم دو وجه دارد، یک وجه آن این است که ما به‌عنوان نهاد سیاستگذار برای دانشجویان چه برنامه‌ها و رویکردی را در نظر گرفته‌ایم؟ باید اذعان کنم که اگر قرار است دولتی سرکار بیاید، اولا باید دیدگاهش نسبت به مقوله فرهنگ دیدگاه کیفی باشد نه کمی.»

عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم در توضیح بیشتر این مساله اظهار داشت: «منظور از داشتن دیدگاه کمی چیست؟ در پاسخ به آن باید عنوان کرد که متاسفانه شاهد هستیم تمامی وزارتخانه‌های ما به خصوص وزارت علوم دچار این مشکل هستند که به تعداد برنامه‌های فرهنگی یا هزینه‌ای که برای آن صرف می‌شود، نگاه می‌کنند. اما به این مساله توجه نمی‌کنند این برنامه‌های فرهنگی چه جایگاهی در زندگی دانشجو پیدا کرده است؟ توانسته مشکلی از زندگی او را حل کند یا خیر؟ اگر دانشجو آن برنامه را به صورت ملموس احساس نکند، مسلما هزینه‌ای که برای این حوزه صرف می‌شود هم محکوم به شکست است. همان‌طور که در مساله حجاب دیدیم دانشگاه می‌خواست با رویکرد فرهنگی با آن برخورد کند، اما نتوانست به شکل مطلوب این برخورد را داشته باشد. دلیل این مساله هم آن است که برنامه فرهنگی ما محدود به برگزاری جلسه، ایجاد اتاق‌های فرهنگ و صحبت با دانشجوست. طبیعتا نسل امروز ما در دانشگاه که بیشتر آن هم مربوط به دهه ۸۰ ای‌ها هستند، نمی‌توانند با این موارد رابطه و تعامل دوطرفه داشته باشند.» فرزین‌فرد افزود: «دومین رویکرد دولت باید آن باشد که با توجه به اقلیم‌های مختلف، برنامه‌ریزی کند. به عبارت دیگر ما امروز بیش از ۳۰ استان در کشور داریم که هر استان هم تعداد دانشگاه‌های خودش را دارد و طبیعتا دانشجویان در شرایط محیطی متفاوتی زندگی می‌کنند، به همین دلیل نمی‌توان برای همه آنها یک نسخه مشخص را پیچید، یعنی باید هرکدام از این دانشگاه‌ها متناسب با فضایی که دارند، برنامه‌ریزی خودشان را داشته باشند. درحالی‌که متاسفانه شاهد آن بودیم در دولت‌ها وقتی یک مساله کلانی در کشور رخ می‌دهد، کاری که انجام می‌دهند آن است که نامه‌ای را به کلیه دانشگاه‌ها ابلاغ می‌کنند و به‌طور مثال می‌گویند باید درباره مساله حجاب یا انتخابات ورود و کنشگری داشته باشند، وقتی هم این اتفاق رخ می‌دهد، دانشگاه‌ها شاید خود به‌عنوان سیاستگذاران خرد برنامه‌هایی را داشته باشند، اما وقتی این برنامه‌ها در جهت و همسو با نهاد سیاستگذار بالایی نباشد، مشکلاتی را ایجاد می‌کند که شاهد آن هم بوده‌ایم.»

او افزود: «سومین نکته آن است که دولت چهاردهم باید سعی کند در برنامه‌های اجرایی، مخاطب را در نظر بگیرد، یعنی به این مساله توجه کند که آیا رغبت به فضای فرهنگی در داخل دانشگاه‌ها اوج داشته یا دچار افول شده است؟ مسلما یکی از ایراداتی که دانشجویان به فضای آموزش عالی کشور مطرح می‌کنند، آن است که بسیاری از دروسی که در داخل دانشگاه‌ها می‌خوانند، به دردشان نمی‌خورد. همان‌طور که مقام معظم رهبری نیز چند سال پیش بیان کردند، بسیاری از دروسی که در دانشگاه‌ها ارائه می‌شود مفید نیست و سرفصل‌های دیگر و دروس کاربردی‌تر باید جایگزین آن شود. از این رو باید یک بازخوانی هم درباره سیاست‌های کلی درسی و آموزشی در فضای آموزش عالی کشور رخ دهد.»

عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم خاطرنشان کرد: «آخرین موردی که بنده به عینه تجربه کردم آن است که دولت رئیسی در تلاش بود تا به دانشجویان بها داده و از آنها در عرصه‌های فرهنگی به‌عنوان خط اول استفاده کند اما نهادهای ذی‌ربط شاید تا حدی تابع این سیاست نبودند. درحالی‌که دانشجویانی که در عرصه آموزش عالی بودند واقعا طرح و ایده داشتند اما سیاستگذاران خرد ما همراهی لازم را با آنها نداشتند؛ به همین دلیل اگر دولت چهاردهم به معنای واقعی و در عرصه میدانی از دانشجویان بهتر استفاده کند، تصور می‌کنم مشکلات آموزش عالی ما تا حدی برطرف شود.»

اداره کل بنادر و دریانوردی استان مازندران

آگهی ارزیابی کیفی تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

اداره کل بنادر و دریانوردی استان مازندران – منطقه ویژه اقتصادی بندر نوشهر در نظر دارد در [illegible]

۸۵۰۱۰۰۰۰۴۱۰۱۰۶۴۵۷۱۲۱۲۳۶۰ ارائه نماید. [illegible]

سازمان آگهی‌های روزنامه
فرهیختگان
Advertisement`s Organization
تلفن فکس: ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
ایمیل: a۶۶۳۴۸۰۱۸@gmail.com

کانون تبلیغاتی
سپهرجوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹
مجری انحصاری
تبلیغات محیطی
دانشگاه آزاد اسلامی

ادامه از صفحه ۴